

OKRĘGOWA KOMISJA BADANIA ZBRODNI HITLEROWSKICH

W BIAŁYMSTOKU

Sygn.akt. S.2/80

PROTOKÓŁ PRZESŁUCHANIA ŚWIADKA

Dnia 7 października 1980 r. w Białymstoku

Sędzia Sądu Rejonowego w Białymstoku, Halina Nowakowska
delegowany do Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich
działając na zasadzie art.4 Dekretu z dnia 10.XI.1945 r.

Dz.U.Nr.51 poz.293 i art.129 kpk. przesłuchał niżej wymienio-
nego w charakterze świadka.

Świadka uprzedzono o odpowiedzialności karnej za fałszywe
zeznania, po czym świadek stwierdza własnoręcznym podpisem,
że uprzedzono go o tej odpowiedzialności /art.172 kpk/.

Następnie świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko Tadeusz Karpiński

Imiona rodziców Stanisław i Rozalia

Data i miejsce urodzenia 4 II 1928 r we wsi Swierże Kończany

Miejsce zamieszkania Kietlanka gm. Zaręby Kościelne

Zajęcie rolnik

wykształcenie podstawowe

Karalność za fałszywe zeznania nie karany

Stosunek do stron obcy

335
438

W okresie okupacji hitlerowskiej wraz z rodzicami mieszkałem we wsi Swierże Kończany. Wieś Nasza administracyjnie podlegała pod Amtskommisariat w Jasienicy i posterunek żandarmerii niemieckiej w Zarębach Kościelnych. Bezpośrednio z naszą wsią graniczyła wieś Skłody Piotrowice. Na kolonii tej wsi mieszkała rodzina Hieronima Skłodowskiego. Daty dokładnie nie przypominam, ale jesienią chyba 1943 r. do naszego domu przyszedł sołtys i powiedział, że na polecenie władz niemieckich ktoś z naszej rodziny musi iść na posesję Skłodowskich. Takie samo polecenie otrzymało kilku innych rolników z naszej wsi. Razem z nimi poszedłem na wskazane miejsce. Przypominam sobie, że fakt ten miał miejsce we wczesnych godzinach rannych. W momencie gdy przyszliśmy na posesję Hieronima Skłodowskiego to zastaliśmy tam bardzo dużo umundurowanych Niemców. Byli tam żandarmi niemieccy nie tylko z posterunku w Zarębach Kościelnych, ale także z Jasienicy i Andrzejewa. Wiem o tym, ponieważ niektórych żandarmów znałem z widzenia. Razem z nimi był także Amtskommissarz z Jasienicy wraz z innym Niemcem, którego potocznie nazywano "Zębuś". Nazwiska Amtskommissarza nie znałem. Z osób, które razem ze mną przyszły na posesję Skłodowskiego, przypominam jedynie nieżyjącego obecnie Piotra Dżuskiego. Niemcy polecieli nam wszystkim udać się do stodoły Hieronima Skłodowskiego i wynosić z zasieków zboże. Zboże wynosiliśmy i składaliśmy na podwórzu. W czasie kiedy wynosiliśmy zboże nadzorowali nas przez cały czas żandarmi. W tym czasie kilku żandarmów pilnowało członków rodziny Skłodowskiego, którzy stali przez cały czas pod ścianą domu mieszkalnego.

Po wyniesieniu pewnej ilości zboża zobaczyliśmy, że rogu zasięku znajduje się kryjówka. Było to miejsce odgrodzone od zboża deskami w którym mogło pomieścić się kilka osób. Przypominam także, że w kryjówce tej znajdowała się siekiera. Z kryjówki tej po odchyleniu desek można było wydostać się na zewnątrz. Gdy odnaleziono kryjówkę jeden z żandarmów powiadomił Amtskommissarza. Amtskommissarz natychmiast przyszedł do stodoły, obejrzał dokładnie kryjówkę, podnosił nawet deskę, przez którą można było wyjść na zewnątrz, po czym polecił przyprowadzić do stodoły Skłodowskiego. Gdy żandarmi przyprowadzili Skłodowskiego Amtskommissarz pokazał mu kryjówkę, a potem wyprowadził go ze stodoły. Ja w tym czasie cały czas nosiłem zboże. Po paru minutach usłyszałem strzał pochodzący z zabudowań gospodarczych Skłodowskiego. Kto do kogo strzelał tego nie widziałem. W tym czasie bowiem żandarmi ponownie oglądali dokładnie kryjówkę, podejrzewając, że może tam znajdować się jeszcze jakaś piwnica lub wykop. Gdy stwierdzili, że nic z tych rzeczy nie ma, polecili ponownie wносить zboże do piwnicy. W tym czasie jak wnosiliśmy zboże do piwnicy żandarmi rodzinie Hieronima Skłodowskiego kazali ponownie wychodzić z domu, ponieważ w między czasie po zabranii Skłodowskiego kazali im wejść do mieszkania. Widziałem, że wychodziła żona Skłodowskiego Amelia, wraz z czworgiem nieletnich dzieci oraz siostra Hieronima Skłodowskiego Apolonia Skłodowska. W domu została tylko staruszka, matka Skłodowskiego, która leżała w łóżku. Wszyscy członkowie rodziny Skłodowskiego na polecenie żandarmów wsiedli na furmankę, po czym razem z żandarmami odjecha-

33A
440

11. Po ich odjechaniu widziałem, że Amtskommissarz wszedł do mieszkania Skłodowskich i w niedługim czasie po jego wejściu usłyszałem pochodzący stamtąd strzał. Zaraz po strzale Amtskommissarz wyszedł z powrotem na podwórze. Po pewnym czasie wszyscy Niemcy opuścili zabudowania Skłodowskiego i odjechali. Po ich odjechaniu weszliśmy do mieszkania, aby zobaczyć co się tam wydarzyło. W mieszkaniu na łóżku leżała martwa matka Hieronima Skłodowskiego, a w okolicy łóżka była spora kałuża krwi. Nie przypominam sobie, gdzie miała ona rany postrzałowe. Zaraz opuściłem mieszkanie wstrząśnięty tym widokiem. Następnie z kilkoma osobami, które nosiły zboże, poszedłem za zabudowania gospodarskie w stronę skąd słyszałem strzały. Blisko ściany chlewa leżały zwłoki Hieronima Skłodowskiego. Nie przypominam sobie w jakiej pozycji on leżał ani gdzie otrzymał rany postrzałowe. Od tego wydarzenia upłynęło dużo czasu, a ja z uwagi na to, że byłem wówczas młodym chłopcem, nie mogłem na to wszystko patrzeć. Następnie razem z innymi rolnikami kopaliśmy dół w brzezynie po drugiej stronie posesji Skłodowskiego, potem przenieśliśmy zwłoki zamordowanych i tam zakopaliśmy. Skłodowski w chwili śmierci miał około 40 lat, a jego matka ponad 70 lat. Po wyzwoleniu zwłoki ich zostały odkopane i przeniesione na cmentarz w Zarębach Kościelnych. Wiadomo mi, że bezpośrednio po zatrzymaniu rodzina Hieronima Skłodowskiego została wywieziona do Jasienicy, skąd po pewnym czasie została zwolniona. Skłodowscy byli spokojnymi ludźmi. Powodem zatrzymania tej rodziny

338
441

1. rozstrzelania Hieronima Skłodowskiego oraz jego matki, było to, że w ich stodole prawdopodobnie przez pewien czas ukrywali się Żydzi. Ilu tych Żydów było i skąd pochodzili tego nie wiem. O fakcie tym mówili mieszkańcy naszej wsi. W dniu zamordowania Skłodowskiego żadnych Żydów na ich posesji nie było.

Za zgodność z oryginałem
świadczę
Sekretarz Sądowy